

KJARVALSSAFNSMYNDIR

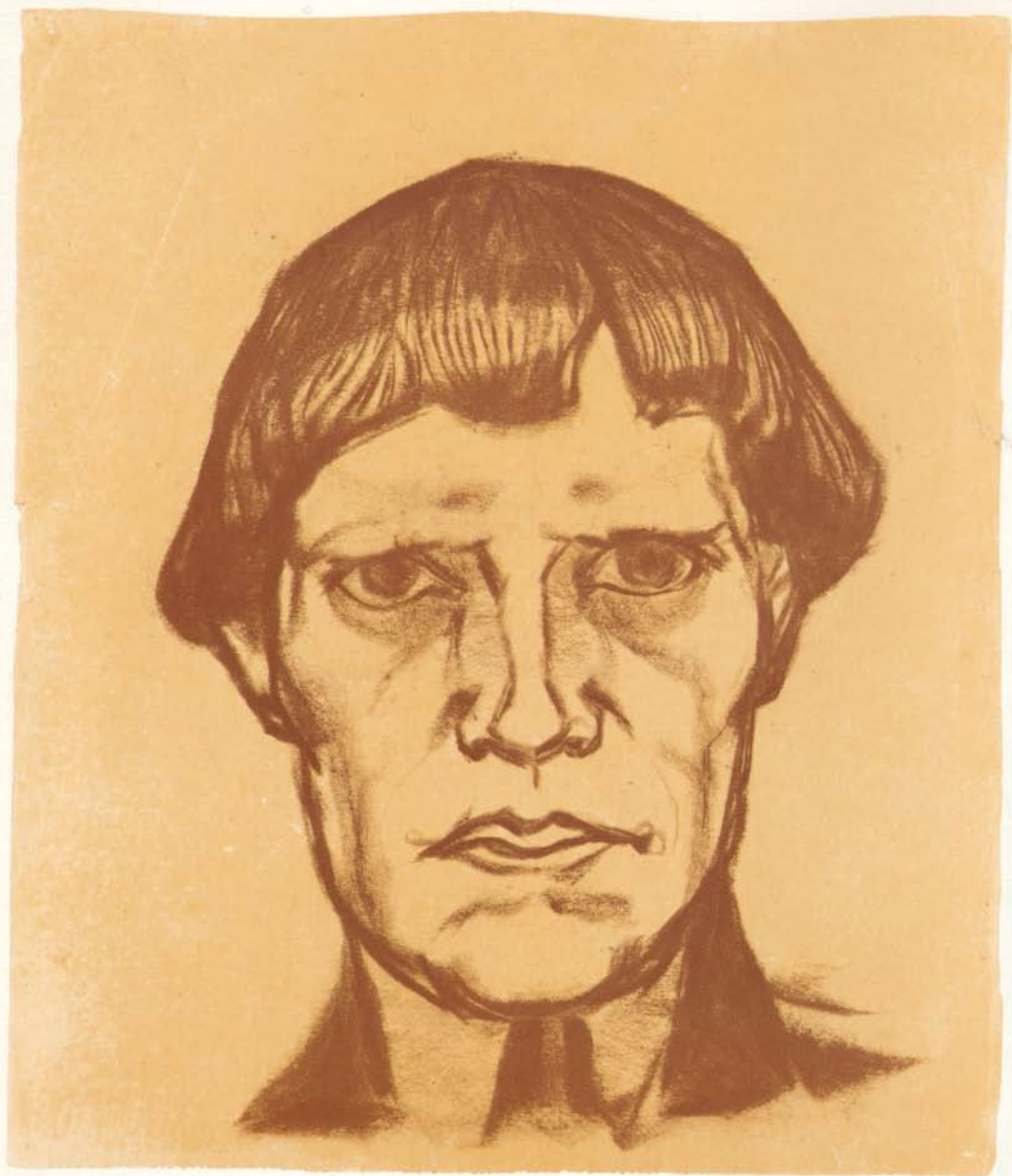
Sýning 1974

Kjarvalsstöðum

Johannes S. Kjarval

1885 - 1972

Sjálfsmynd 1920 Rauðkrít 33x28 cm
Gjöf frá börnum Grethe og Ragnars Ásgeirssonar.

Rödd myndlistamannsins er sú, sem mælir þöglu máli lita og línu. Sama, hver býsn af sögum eru í gáangi um listamann, þær koma aldrei í hennar stað. Hún verður aðeins númer af máli myndlistarinnar sjálftrar.

Frá þeirri myndlist, sem hér mætir auga, útgengur rödd úr sjónarheimi, í senn máttug og nærfærin, og sjaldheyrd nú á dögum, en tilheyrir horfinni tíð, tímum þegar maðurinn var samrýmdari náttúrunni en nú, og tæknifræðin komst ekki upp á milli listamanns og listskoðara, það var sú tíð þegar bein og einföld skoðanaskipti enn voru gerleg manna á meðal í raun. Einmitt þessi eiginleiki á heima í list Jóhannesar Kjarvals og hann á áriðandi erindi við liðandi stund.

Vinnubrögð Kjarvals bera í sér slíkt afl til beinskeytni, að ekki fer hjá því, að skoðarinn verði á einhvern hátt hittur af nálægð myndarefnisins. Tökum til dæmis undirgefnu mannsins á stóru olíumyndinni nr. 21, ómælanlega þögn og einmana þjáningu Gömlu konunnar með skotthúfuna nr. 49, neistaflug lita í Berjalyngi nr. 49; skerandi ránfuglsgargið sem bergmálar úr trjákrónu á miðri myndinni Tveir fuglar, nr. 51; og uppáfinningu eins og Blómaandlitum, nr. 47 og 53, svo mann rekur í rogastans af undrum.

Margt í sköpun Kjarvals átti rót sína að rekja til hugleiftra eða jafnvel hugaróra, stundum óhugnanlegra. Samsettar myndir hans uxu oft út frá fræi nær miðju myndarinnar og breiddu úr sér þaðan. Ef málverkið vildi þenjast út, hafði hann það til að bæta við dúkinn til jaðrana, og fá svo viðbótarplass fyrir innblásturinn. Hann var ekki neinn rammagerðarmaður í myndlist. Það, sem skipti hann máli í mynd var að birta hug sinn, og í málverki mátti auka við, eða sníða af eftir því rúmtaki, sem krafðist til að gera hugmyndinni skil. Hvergi hneigð í þá átt að taka upp affarasnið til að spara sér fyrirhöfn. Hann var ekki að bera víurnar í einn né neinn. Myndsköpun Kjarvals var alin af mannlegri og listrænni þörf.

Það, sem við blasir á þessum veggjum eru ekki aðeins einstæð persónuleg listaverk, heldur einnig allsherjar vitnisburður um djúprætta þátttöku höfundarins í veruleika lífsins, og reisa skorður við uppblæstri mannshugarins, eyðingu þess sem enn lifir eftir meðal vor af því sem flokka má undir mannúð. Allt þetta nemum við ef við viljum ljá Kjarvalsmyndum athygli.

Frank Ponzi

The true voice of the artist is the silent one of color and line. It is heard through the eyes. No amount of anecdotes about the artist can be made to take its place. It can be discerned only through the speaking eloquence of his mute creations.

Emanating from the art works before us is a visual voice both powerful and poignant. It is one which is seldom heard nowadays for it speaks to us from an earlier time. A time when man was more at one with nature and technology did not stand between the artist and the viewer. When a simple and direct dialogue between man and man in earnest was still possible. It is this unique characteristic found in the art of Jóhannes S. Kjarval that gives it its significant and contemporary voice.

In the works of Kjarval we sense an immediacy, a force, a directness of execution that never fails to move the viewer in some way. How, for instance, we immediately feel the subserviency of the man in the large oil composition No. 21; the immense silence, solitary suffering and dignity of „Gömul kona með skotthúfu“ No. 49; the fiery sparkle of color of „Berjalyng“ No. 48; the piercing shriek of the predatory bird echoed in the tree-top in the center of „Tveir fuglar“ No. 51 and the arresting invention of the two „Blomandlit“ Nos. 47 and 53.

Many of Kjarvals creations sprang from impulse and uncanny intuition. His compositions sometimes grew as a seed from the center out. A painting often demanded that additional pieces of canvas be added to the outer dimensions so that inspirational extensions could be made. He was never concerned with picturemaking. His primary concern was expression. Paintings were either added to or cut down as the boundaries of that expression warranted. There was no sense of pretentious preciousness. He was not out to please. Kjarval's creations were children born out of a deep human and artistic need.

What we see on these walls is not only unique individual works of art but also an overall testimony to a deep involvement with life, a bulwark against the erosion of the human spirit and all that is still with us that can be called humane.

All this we hear when we lend Kjarval our eyes.

Frank Ponzi

Nýjar gjafir til safnsins

Sjálfmynd 1920	Prófteikning
Rauðkrít	(Konunglega listaakademian) 1914
33x28 cm	Kolkrít
Gjöf frá börnum Grethe og	52x40 cm
Ragnars Ásgeirssonar	Gjöf frá börnum Grethe og
	Ragnars Ásgeirssonar
Ragnar Ásgeirsson 1920	Engill
Rauðkrít	Málaður steinn
33x28,5 cm	11x7,5x7 cm
Gjöf frá börnum Grethe og	Gjöf frá
Ragnars Ásgeirssonar	Karitasi Bjargmundsdóttur
Sterling í þoku 1912	Rjúpur
Vatnslitir	Olía á léreft
14,5x19,5 cm	45x35 cm
Gjöf frá börnum Grethe og	Gjöf frá bræðrunum Einari,
Ragnars Ásgeirssonar	Friðriki og Guðmundi
	M. Björnssonum

Meðal mynda þeirra sem hér eru til sýnis úr hinu fasta Kjarvalssafni eru sex nýjar, sem safninu hafa borizt að gjöf. Það, eru þrjár teikningar og ein vatnslitamynd, gjöf frá börnum þeirra Grethe og Ragnars Ásgeirssonar, til minningar um náin vináttubönd milli föður þeirra og listamannsins. Málverk á steini, sem Kjarval gerði 1937, gaf frænka hans Karitas Bjargmundsdóttir, og lítið olíumálverk var gefið af þeim bræðrum Einari Friðriki og Guðmundi M. Björnssonum. Hin innfjálgja sjálfmynd, gerð með rauðkrít, er fræg, og svo er um fingerðu vatnslitamyndina Sterling í þoku, frá 1912, og Kjarval gerði þegar hann dvaldist vetrarlangt í Lundúnum og hafði skoðað myndir Turners í Tate Gallery.

Kjarvalsafn stendur í þakkarskuld við þessa velgerðarmenn fyrir stuðning þeirra, svo og skilning á því hlutverki að halda uppi yfirgrípsmiklu safni og alhliða, sem sé verðugur fulltrúi listar Kjarvals.

Fróðleikur um upphaf, tímasetningu og titla verka á þessari skrá eru af skornum skammti sökum þess að margt er enn ekki fullrannsakað um þau efni.

F. P.

Fantasía 28,5x21,5 Rauðkrít

Myndaskrá

1. Draumaland
Olía á léreft
45,5x57 cm
2. Rómversk stúlka 1920
Pennateikning
34x23 cm
3. Kastaniútré
Blýantur
28x19,5 cm
4. Kýr
Vatnslitir, penni, blýantur
27,5x21,5 cm
5. Björn Björnsson (Bangsi)
Blýantur
27x23,5 cm
6. Kona
Blýantur
42x31 cm

7. Reykjavíkurdama
Kol
34,5x27 cm
8. Kona 1920
Vatnslitir
41x29,5 cm
9. Margrét frænka mín 1929
Pensilteikning, svart blek
33x36 cm
10. Steini bróðir
Pennateikning
38x28 cm
11. Kona 1920
Rauðkrít
32,5x27,5 cm
12. Ljósmóðir í Múlasýslu 1928
Pensilteikning, svart blek
33x26 cm
13. Snjór og gjá
Olía á léreft
112x160 cm
14. Abstraktion
Pensilteikning, svart blek
34x34 cm
15. Abstraktion
Pensilteikning, svart blek
48x40 cm
16. Blekteikningar á umslag
29x38 cm
17. Í baði
Vaxlitir, vatnslitir, svart blek
48x60 cm
18. Fantasia
Rauðkrít
28,5x21,5 cm
19. Andlit og dýr
Pensilteikning, svart blek
45,5x60,5 cm
20. Kona 1920
Vatnslitir
40,5x29 cm
21. Krítik
Olía á léreft
213x402 cm
22. Kona
Pensilteikning, svart blek
63,5x47 cm
23. Finniskur söngvari 1920
Vatnslitir
40,5x30 cm
24. Landslag
Pensilteikning, svart blek
50,5x74,5 cm
25. Rómarinna 1920
Vatnslitir
41x29 cm
26. Sigurður
Olía á léreft
100x195,5 cm
27. Landslag
Pensilteikning, svart blek
45x57,5 cm
28. Andrés í Geitavík 1927
Blýantur og blek
34x31,5 cm
29. Fugl
Vaxlitur
46x62 cm
30. Sigfús Johnsen 1930
Olía á léreft
103x78 cm
31. Kona og vangamyndir
Vatnslitir
32,5x44,5 cm
32. Kona
Pensilteikning, svart blek
26x33,5 cm
33. Kona
Pensilteikning, svart blek
26x33,5 cm
34. Frá Esju
Vaxlitir
43x85 cm
35. Kona
Pensilteikning, svart blek
34,5x34,5 cm

36. Hraun
Olía á léreft
107,5x130 cm
37. Hvirfilvindur 1952
Vatnslitur
36x47,5 cm
38. Lómagnúpur
Olía á léreft
113,5x171 cm
39. Stúlka með hatt
Pensilteikning, svart blek
84x57 cm
40. Kona á sundi
Pensilteikning, svart blek
36x59 cm
41. Sólfar 1955
Olía á léreft
67x102 cm
42. Vangamynd af stúlku
Olía á léreft
34x31,5 cm
43. Konuandlit
Olía á pappír
57,5x44,5 cm
44. Vangamynd
Blek
33x26,5 cm
45. Kona
Olía á pappír
69,5x49,5 cm
46. Bláskógaheiði 1953
Olía á léreft
103,5x128 cm
47. Blómandlit
Pensilteikning, svart blek
35,5x40,5 cm
48. Berjalyng
Vatnslitir
32,5x44 cm
49. Gömul kona með skotthúfu
Pensilteikning, svart blek
45x58 cm
50. Bleikdalsá
Olía á léreft
100x152 cm
51. Tveir fuglar
Pensilteikning, svart blek
32,5x44,5 cm
52. Hestar að hvíla sig
(Boðunin)
Vatnslitir
49,5x74,5 cm
53. Blómandlit
Pensilteikning, svart blek
46x59 cm
54. Frá Háugjá á Þingvöllum
Olía á léreft
111x215 cm
Gjöf frá Ragnari Jónssyni
55. Stúlka
Pensilteikning, svart blek
45x57,5 cm
56. Landslag við strönd
Pensilteikning, svart blek
50,5x74,5 cm
57. Andlitin
Olía á léreft
54,5x45 cm
58. Frá Þingvöllum
Olía á léreft
111,5x153 cm
59. Hótelstúlka í Róm 1920
Vatnslitir
40,5x28,5 cm
60. Matthías Ásgeirsson
Pensilteikning, svart blek
40,5x31,5 cm
61. Figurur
Olía á léreft
265x222 cm
62. Maður 1934
Svart blek, vatnslitir, vaxlitir
45,5x57 cm
63. Kjartan Thors 1922
Vatnslitir og blek
33,5x29 cm
64. Esja séð frá Jaðri
Olía á léreft
109x138 cm

Blómandlit 35,5x40,5 Svart blek

65. Kona
Pensilteikning, svart blek
33,5x33,5 cm
66. „Íslenskt Tiskublað“ bls. 1
1925
Blek
47,5x47 cm
67. „Íslenskt Tiskublað“ bls. 2.
1925
Blek og rauður vatnslitur
47,5x47 cm
68. Maður
Pensilteikning, svart blek
41x50 cm
69. Kona
Pensilteikning, svart blek
34x34,5 cm
70. Amerísk söngkona 1920
Vatnslitir
40x28,5 cm
71. Hótelstýra í Róm 1920
Vatnslitir
41x29,5 cm
72. Kona
Pensilteikning, svart blek
26x33,5 cm
73. Maður
Pensilteikning, svart blek
34,5x34,5 cm
74. Christian Olsen ritstjóri
1920
Vatnslitir
40,5x29 cm

